

Ritzen

opgeleverd in het kabinet, omdat men in eerste instantie de opvatting huldigde dat scholen hun eigen verantwoordelijkheid moeten nemen. Mijns inziens moeten scholen hun eigen verantwoordelijkheid nemen gegeven de randvoorwaarden voor goed onderwijs. Dat staat nu ook in de brief over de knelpuntenpot. Nogmaals, ik hoop dat die pot goed wordt benut.

De heer Hofstede heeft het punt onderstreept van de reguliere bekostiging. Hij vond dat dit niet op het bord van het bedrijfsleven terecht mocht komen. Daar ging het mij ook niet om. Het ging mij om de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt en het ging mij erom dat het bedrijfsleven zijn opvattingen daarover goed kenbaar maakt. Het onderwijs staat of valt met goede stages en goede leer-/arbeidsplaatsen. Daaraan is nog het nodige te doen. Daar doelde ik in het bijzonder op. Mijn opmerkingen moeten dus zeker niet gezien worden in de zin van een vraag van de overheid aan het bedrijfsleven om middelen.

Dan kom ik bij het verhaal over de normatieve waarde van 4,2 mld. De huidige vastgestelde waarde is 2 mld. Als uitgegaan wordt van 50% restwaarde van 4,2 mld. is er nog 100 mln. tekort. Van die restwaarde is dus al 2 mld. beschikbaar. Dat bedrag van 100 mln. moet komen uit de overwaarde van het totale bedrag dat beschikbaar is. Van het totale bedrag dat jaarlijks beschikbaar is blijft een groot bedrag over dat kan worden beschouwd als bestemd voor de investeringsimpuls. Dat is in feite het resterende bedrag waarmee het percentage van 50 wordt bereikt. Daarover is geen verschil van inzicht, behalve als men van mening is dat de feitelijke waarde op basis van een ander afschrijvingspercentage gewaardeerd moet worden. Dat is een verschil van inzicht geweest. Ik beklemtoon nogmaals dat de systematiek van het hoger beroeps-onderwijs exact dezelfde is geweest als nu in het beroepsonderwijs en in de volwasseneneducatie.

Het is juist dat de onrust niet is weggenomen, zoals de heren Hofstra en De Jager naar voren hebben gebracht. Dat heeft in belangrijke mate te maken met het onderhandelingsproces als zodanig. Van de kant van BVE is het buitengewoon hard gespeeld. Om die reden heeft een en ander ook veel langer

geduurd, omdat wij meer tijd ervoor hebben genomen. Wij werken vanuit verschillende verantwoordelijkheden en er is tijd genomen om overeenstemming te bereiken. Er is daarin een grote mate van openheid betracht. Er is voor een flexibele opstelling gekozen. Toch zijn er limieten. Wij hebben gesteld dat, wanneer deze worden overschreden, het wetsvoorstel zo naar de Tweede Kamer gaat. Voor die lijn is gekozen.

Ik zal mij zeker naar aanleiding van dit overleg en hetgeen er in de Tweede Kamer is besproken nog eens bezinnen op de mogelijkheden om het wetsvoorstel op een aantrekkelijke wijze in te voeren. De term "overeenstemming" wil ik daarbij niet gebruiken, want daarmee word ik gebonden. Voor overeenstemming zijn er twee nodig. Als de andere partij een blanco cheque krijgt om, zolang er geen overeenstemming is, naar een ander loket te gaan, heb ik geen positie meer. Ik spreek dan ook liever over overtuiging dan wel over een inzet die overtuigend werkt.

De heer De Jager heeft naar voren gebracht dat er in het middelbaar beroepsonderwijs en het leerlingwezen vaak een ander soort leerlingen is dan in het AVO. Dat is juist. Dat inzicht heeft zich de afgelopen jaren ook vertaald in met name een inhaaloperatie. Op de begrotingen van 1985 tot 1990 waren de kosten per leerling in het middelbaar beroepsonderwijs en in het leerlingwezen aanzienlijk lager dan in het AVO. Dat is inmiddels gelijkgetrokken. Het zetten van extra stappen op dit punt vind ik een politieke afweging die in deze kabinetsperiode – wij zullen het komend jaar met grote voortvarendeheid regeren – niet meer aan de orde is. In feite is de begroting voor het komend jaar opgesteld en er is voor andere prioriteiten gekozen, zoals kleinere klassen, computers in het onderwijs, waarin ook het beroeps-onderwijs en de volwasseneneducatie een rol spelen, en het bevorderen van het leraarsvak. Het punt is wellicht aan de orde op de wijze waarop de heer Van Veen daarover heeft gesproken.

Mevrouw Tuinstra heeft over het dag-avondonderwijs gesproken. Zij maakte mij opmerkzaam op iets wat nooit goed genoeg wordt gedaan, namelijk het invoelende, het empathische aspect; kortom, het goed communiceren. Dat is ook

lastig voor de medewerkers, omdat er ontzettend veel brieven hierover binnenkomen. Het is niet altijd even gemakkelijk om die anders dan betrekkelijk technisch af te doen. Ik ben het met haar eens dat wij deze opdracht hebben en ook moeten uitdragen.

Inmiddels heeft het dag-avondonderwijs een factor gekregen. Er is 1,51 vierkante meter als norm gehanteerd voor het VAVO, terwijl de norm oorspronkelijk nul was. Voor het deeltijd middelbaar beroepsonderwijs is de norm vastgesteld op een halve vierkante meter, dus aanzienlijk lager dan voor andere onderwijssoorten. Nogmaals, het gaat hier eigenlijk over een soort techniek die nauwelijks invloed heeft op het totaal, omdat er anders toch een andere berekening gemaakt moet worden op basis van hetzelfde beschikbare volume voor de individuele ROC's. Ik wil daar ook niet van afwijken.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Sluiting 14.30 uur

Besluiten en ingekomen stukken

Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om de plenaire behandeling van het volgende wetsvoorstel te doen plaatsvinden op 3 juni 1997:

Regels inzake de verstrekking van subsidies door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij voor landelijke onderwijsondersteunende activiteiten (Wet subsidiëring landelijke onderwijsondersteunende activiteiten) (24718).

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Bepalingen verband houdende met de instelling van het Internationaal Tribunaal voor de vervolging van personen aansprakelijk voor genocide en andere ernstige schendingen van het internationale